ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-6, ISSUE-4

CLIL TA'LIM TEXNOLOGIYASI SAMARADORLIGI VA UNI OLIY TA'LIMDA QO'LLASH IMKONIYATLARI

THE EFFECTIVENESS OF CLIL TECHNOLOGY AND ITS POTENTIAL FOR IMPLEMENTATION IN HIGHER EDUCATION

Murodullayeva Sarvinoz Yorqin qizi
Assistent o'qituvchi, Navoiy davlat universiteti
sraimova9@gmail.com

Murodullayeva Sarvinoz Yorqin qizi
Assistant Lecturer, Navoi State University
sraimova9@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada CLIL (Content and Language Integrated Learning) ta'lim texnologiyasining nazariy va amaliy jihatlari, uning oliy ta'limdagi samaradorligi hamda O'zbekiston ta'lim tizimida qo'llash imkoniyatlari tahlil qilinadi. Xalqaro va mahalliy tadqiqotlar asosida CLILning afzalliklari va muammolari yoritilib, amaliy tavsiyalar beriladi.

Abstract: This article analyzes the theoretical and practical aspects of CLIL (Content and Language Integrated Learning) educational technology, its effectiveness in higher education, and the possibilities of its implementation in the education system of Uzbekistan. Based on international and local research, the article highlights the advantages and challenges of CLIL and provides practical recommendations.

Kalit so'zlar: CLIL ta'lim texnologiyasi, integratsiyalashgan ta'lim, oliy ta'lim, ingliz tili, bilingual ta'lim.

Keywords: CLIL educational technology, integrated education, higher education, English language, bilingual education.

Kirish

Oliy ta'lim muassasalari nofilologik yo'nalish talabalari uchun chet tilini bilish juda muhim ahamiyat kasb etadi, boisi u xalqaro ilmiy hamjamiyat bilan aloqalarni o'rnatish, sohadagi yangiliklardan doimo xabardor bo'lib borish va kelgusida kasbiy faoliyatda muvaffaqiyatga erishishda asosiy vosita hisoblanadi. Ayniqsa, bugungi rivojlanayotgan zamonda tabiiy fanlar, texnika va texnologiya yo'nalishlarida ingliz tilini bilish zarurati ancha yuqori hisoblanadi.

CLIL darslari talabalarga nafaqat mavzuga oid bilimlarni, balki tilni ham tabiiy ravishda tezroq o'rganishlari uchun imkoniyat yaratadi. CLIL metodologiyasining asosiy tamoyillaridan biri bu – talabalarning til va mazmunni bir vaqtda o'rganishlaridadir. CLIL darslarida to'rtta asosiy til ko'nikmasi – o'qish, yozish, tinglash va gapirishni rivojlantirishimiz ham maqsadga muvofiq bo'ladi. Mehisto va Marsh[1] CLIL metodikasining asosiy afzalliklaridan biri sifatida o'quvchilarning to'liq til

[1] Mehisto, P., Marsh, D., & Frigols, M. J.(2014). Uncovering CLIL: Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education. Macmillan Education. pp 22-28.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

VOLUME-6, ISSUE-4

muhitiga sho‘ng‘ishini ta'kidlab o‘tganlar. Shu tariqa, o‘quvchilar o‘rganayotgan tilni muntazam ravishda qo‘llab, o‘z til ko‘nikmalarini yanada mustahkamlab boradilar.

Tadqiqot metodlari

Ushbu tadqiqot adabiyotlar va ilmiy tadqiqotlar tahlili asosida olib borildi. Tadqiqot jarayonida CLIL ta’lim texnologiyasiga oid xorijiy va mahalliy ilmiy manbalar tizimli tahlil qilinib, ularning nazariy xulosalari umumlashtirildi. Shuningdek, oliy ta’lim muassasalarida CLIL ta’lim texnologiyasining qo‘llanilishi bilan bog‘liq ilmiy maqolalar qiyosiy tahlil qilinib, turli ta’lim kontekstlaridagi o‘xshash va farqli jihatlar aniqlandi. Olingan natijalar asosida CLIL metodikasining samaradorligi, mavjud muammolari va ularni bartaraf etish imkoniyatlari ilmiy xulosalar shaklida bayon etildi. CLIL ta’lim texnologiyasing qanchalik samarador ekanligini aniqlash maqsadida xorijda va milliy ta’lim tizimimizda bir qancha tadqiqotlar amalga oshirilgan bo‘lib, ushbu tadqiqotlar CLILning nazariy asoslari amaliyotda qanchalik qo‘l kelishini izohlaydi.

Tadqiqot natijalari

So‘nggi yillarda olib borilgan tadqiqotlar CLILning ba’zi kamchiliklarini ham aniqladilar unga ko‘ra CLIL dastlab Yevropa tashabbusi sifatida tug‘ilib, Yevropa fuqarolarining o‘z ona tillaridan tashqari ikkita tilni ham bilishini yaxshilash maqsadida yaratilgan bo‘lsada, turli Yevropa tillarini o‘rganishni targ‘ib qilish g‘oyasi bilan bir qatorda, aksariyat CLIL dasturlarida, ayniqsa ingliz tilida so‘zlashmaydigan hududlarda, darslar ko‘pincha ingliz tilida olib boriladi. Bu ingliz tilining ustunligi nafaqat Yevropa masalasi bo‘lib, balki CLIL Osiyo mamlakatlariga tarqalishi bilan yanada ravshan bo‘ldi.

Shunday qilib, qiziqarli va ziddiyatli holat shundaki, ba’zi CLIL dasturlari ingliz va boshqa (chet) tillarni barcha ijtimoiy qatlamdagi o‘quvchilarga taqdim etish maqsadida tug‘ilgan bo‘lsa-da, xususiy maktablarda faqat elita uchun taqdim etiladigan bilingual va immersiya dasturlariga qarshi ravishda, CLIL va boshqa davlat bilingual dasturlaridagi o‘quvchilar, shuningdek, CLIL va CLIL bo‘lmagan maktablar/yetuklar o‘rtasida ham tafovutlar va potentsial diskriminatsiya yuzaga kelishi mumkin, hatto bir xil maktabda.

Bundan tashqari ko‘plab tadqiqotchilar, CLILning o‘quv jarayonida qo‘llanishi talaba va maktab o‘quvchilari tajribasini o‘rganishga qaratilgan ilmiy ishlar olib borishdi. Unga ko‘ra, XXI asrda chet tili sifatida ingliz tilining (EFL) oliy ta’limda muhim roli CLILni o‘rganishga bo‘lgan qiziqishni oshirdi. Bir qancha tadqiqotlar turli kontekstlarda ingliz tilini o‘rganuvchilar orasida CLIL tajribalarini o‘rganib chiqdi. Masalan, Kikidou va Griva[73] Shimoliy Gretsiyadagi 5-sinf o‘quvchilari uchun ta’limiy qochish xonalari yordamida CLILga asoslangan dasturni amalga oshirdi. Ushbu dastur o‘quvchilarga yunon mahallalarini o‘rganish va geografiya, tarix va madaniyat kabi fanlar bilan ingliz tilidan foydalangan holda shug‘ullanish imkonini berdi.

Indoneziyada Setyaningrum[74] yosh o‘quvchilar uchun ingliz tilini o‘rgatishni qo‘llab-quvvatlash uchun boshlang‘ich maktablarda CLILning modifikatsiyalangan versiyasini o‘rgandi. Tadqiqot faol o‘qitish, qo‘llab- quvvatlash va hamkorlik kabi asosiy CLIL xususiyatlarini qo‘shish muhimligini ta’kidladi. Biroq, tadqiqot mazmun va til o‘qituvchilari o‘rtasida hamkorlikni yaxshilash va CLIL amaliyotlarini takomillashtirish uchun qo‘shimcha tayyorgarlik zarurligini ta’kidladi.

Yufrizal[75] Indoneziya oliy ta’limida CLILning loyihaga asoslangan samaradorligini, chet tili sifatida ingliz tilini o‘rgatishga qaratilgan holda o‘rgandi. Tadqiqot CLILning o‘quvchilarning ingliz tili darajasini sezilarli darajada yaxshilaganligini, ayniqsa guruh ishi, hamkorlikdagi loyihalar va taqdimotlarda o‘quvchilarning ushbu yondashuvga ijobiy munosabat bildirganligini aniqladi.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-6, ISSUE-4

[73] Kikidou, M., & Griva, E. (2023). Travelling to Greek neighborhoods with English: Design and implementation of a CLIL program at a primary school. International Electronic Journal of Environmental Education, 16(2), pp.159–168. [74] Setyaningrum, R. W., Khoiriyah K. (2022). Core features of content and language integrated learning (CLIL): An exploratory study in Indonesian primary schools. Universitas Muhammadiyah Malang. Malang, East Java, Indonesia. DOI:10.61871/mj.v46n3-5.

[75]Yufrizal, H. (2021). The impact of project based-CLIL on students' English proficiency. Journal of Education and Learning, 15(1), pp.11–18. URL: https://doi.org/10.11591/edulearn. v15i1.15692

Kolumbiyada Yaguara va boshqalar[76] COVID-19 pandemiyasi davrida virtual o‘quv muhitida CLILning ta’sirini o‘rganib chiqdi. Tadqiqot CLIL ingliz tilini o‘rganishni yaxshilaganligini, ayniqsa tinglash, og‘zaki ishlab chiqarish, motivatsiya, tanqidiy fikrlash va madaniy xabardorlikda, virtual vositalar esa CLIL metodologiyasini samarali qo‘llab-quvvatlaganligini aniqladi.

Lyu[77] CLILning universitet talabalari ingliz tili kompetentsiyasiga ta’sirini o‘rgandi va o‘qish, yozish, lug‘at va tinglash ko‘nikmalarida sezilarli o‘sishni qayd etdi. Biroq, tadqiqot lingvistik ko‘nikmalar rivojlanishidagi nomutanosibliklarni aniqladi, qabul qilish ko‘nikmalari grammatik va og‘zaki mahoratdan ko‘ra yaxshiroq rivojlangan. CLIL yondashuvi asosida til o‘rgangan talabalarning til kompetentsiyalari sezilarli darajada yaxshilansa-da, past darajadagi talabalar orasida mahsuldor lingvistik ko‘nikmalarni rivojlantirish va fan mazmunini o‘qitishda ingliz tilidan foydalanishga doir muammolar hanuz saqlanib qolmoqda. Ushbu topilmalar ingliz tilini ta’lim tili sifatida turli jamiyat kontekstlari va tillarga moslashtirish va individual talabalar ehtiyojlariga moslashtirilgan moslashuvchan o‘qitish yondashuvlarini qo‘llash zarurligini ko‘rsatadi.

CLIL samaradorligini anqilash maqsadida, o‘zbek tadqiqotchilari tomonidan ham shu kabi ilmiy izlanishlar olib borildi. Z.R.Bekniyozovaning[78] CLIL ta’lim texnologiyasining o‘zbek bakalavr dasturidagi ahamiyatini aniqlashga qaratilgan tadqiqoti o‘zbek konteksida CLILning qo‘llanilishidagi ma’lum bir qiyinchiliklarni asoslaydi. Tadqiqot davomida talabalar CLIL bilan shug‘ullanish jarayonida duch keladigan qiyinchiliklarni o‘rganish maqsadida quyidagi tadqiqot savollari ishlab chiqildi:

[76]Yaguara, J. A., Salinas, N. P. V., & Caviche, J. C. O. (2021). Exploring the implementation of CLIL in an EFL virtual learning environment. Latin American Journal of Content & Language Integrated Learning, 14(2), pp.187–214. URL:https://doi.org/10.5294/laclil.2021.14.2.1

[77]Lyu, P. (2022). How does content and language integrated learning (CLIL) influence university students' English acquisition?: A systematic literature review. Research and Advances in Education, 1(6), pp.28–37. URL:https://doi.org/10.56397/RAE.2022.12.04

1. Chet tillari bakalavriati dasturida CLIL kurslariga talabalar qanday munosabatda?
2. Talabalar CLIL kurslarida qanday asosiy qiyinchiliklarga duch kelishadi va o‘z o‘quv maqsadlariga erishish uchun qanday strategiyalardan foydalanishadi?
3. Talabalar CLIL kurslarining afzalliklarini qanday baholaydilar? **Munozara**

O‘tkazilgan tadqiqot quyidagi natijalarni izohlaydi:

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-6, ISSUE-4

1. O‘qituvchilarni Rivojlantirishni Yaxshilash: Tadqiqotdan olingan muhim xulosalardan biri shundaki, o‘qituvchilarni puxta tayyorlash zarurati dolzarbdir. O‘qituvchilar yuqori darajadagi ingliz tilini bilishga erishish uchun xalqaro sertifikatlash dasturlarini o‘zlashtirishlari lozim. Bundan tashqari, tayyorgarlik CLIL texnikasi va o‘quv dasturi loyihalash bo‘yicha ko‘rsatmalarni ham o‘z ichiga olishi kerak, bu esa o‘qituvchilarga ham fan mazmunini, ham til ko‘nikmalarini muvaffaqiyatli o‘qitish uchun imkon beradi.

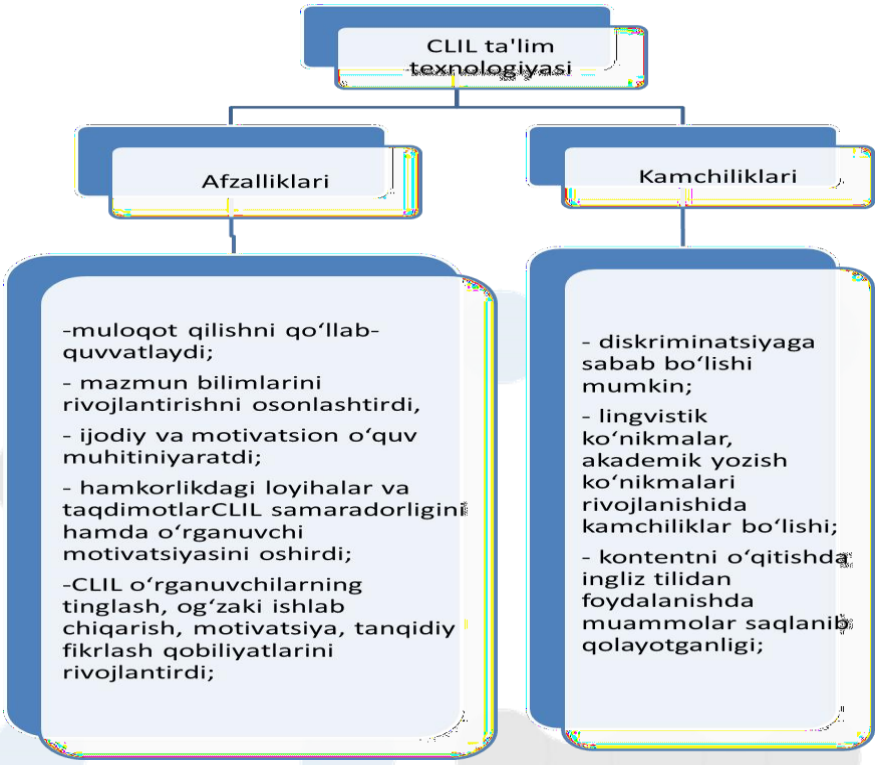
Akademik ko‘nikmalarni rivojlantirishdagi bo‘shliqlarni to‘ldirish: Talabalar akademik ko‘nikmalarni rivojlantirishda duch keladigan qiyinchiliklar maqsadli qo‘llab-quvvatlashning muhimligini ta’kidlaydi. Ingliz tili va fan o‘qituvchilari uchun seminarlar va ko‘p fanli tayyorgarlikni taklif etish asosiy akademik ko‘nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi.
Inklyuziv o‘quv muhitini rivojlantirish: Madaniy o‘zlik bilan bog‘liq muammolarni bartaraf etish va inklyuziv ta’lim hamda ijtimoiy muhitni shakllantirish maqsadida ingliz tilini turli madaniyat vakillari o‘rtasidagi muloqotni ta’minlovchi xalqaro universal vosita sifatida rivojlantirish va qadrlash muhim ahamiyat kasb etadi.
Talabalar, o‘qituvchilar va maktab rahbarlarini o‘z ichiga oluvchi xabardorlik kampaniyalari ikki tilli ta’limning afzalliklarini yoritib beradi va bag‘rikenglik va qabul qilishni targ‘ib qiladi.

[78] Bekniyozova Z.R. Impact of CLIL on an uzbek BA program. //International Scientific Journal Science and Innovation. Series C. Volume 3 Issue 9. –T.: 05.10.2024
Talabalar o‘z ta’limlarini global til tendentsiyalari doirasiga joylashtirib, o‘z o‘quv sayohatini kengroq tushunib olishlari va inklyuziv nuqtai nazarni rivojlantirishlari mumkin.

2. Kurs Materiallarini Yaxshilash: CLIL kurs materiallariga bo‘lgan ijobiy fikr-mulohazalar talabalar muvaffaqiyati uchun yaxshi ishlab chiqilgan resurslarning muhimligini ko‘rsatadi. Ushbu materiallar talabalar til qobiliyatlari va ta’limiy ehtiyojlariga mos ravishda muntazam ravishda baholanishi va yaxshilanib turishi kerak.
Umuman olganda, ushbu tadqiqot natijalari CLIL dasturlarini yanada kengaytirish uchun muhim asos yaratdi. Talabalar CLIL kurslariga nisbatan umumiy ijobiy fikr bildirishgan bo‘lsa-da, o‘qituvchilar sifati, hamkorlik, kurs materiallari va sinf muhitini yaxshilash lozimligi qayd etildi. Shuningdek, O‘zbekiston sharoitida o‘qituvchilarning CLILga munosabati hamda CLIL ta’lim texnologiyasi haqidagi fikrlarini aniqlashga qaratilgan tadqiqot o‘tkazildi. Tadqiqot umumta’lim maktab o‘qituvchilaridan ochiq savollardan tashkil topgan so‘rovnoma shaklida o‘tkazildi. So‘rovnoma natijalari shuni ko‘rsatadiki, aksariyat o‘qituvchilar hozirgi metodikaning samaradorligiga optimistik qarashmaydi.
Xususan, o‘qituvchilar maxsus o‘qituvchi tayyorlash kurslari tashkil etilsa, ular CLIL metodikasini o‘rgatishga bo‘lgan ishtiyoqini bildirgan. O‘qituvchilarni qayta tayyorlov kurslarining muhimligini tegishli metodika asoslarini o‘rganish ularning dars o‘tish mahoratiga hamda dars samaradorligiga ta’siri bilan izohlaydilar.
Shu bilan bir qatorda, maktab o‘qituvchilari CLIL metodikasini maktablarda joriy qilishga rozi emaslar, chunki ular maktab o‘quvchilari xorijiy tilni o‘rganishga kuchli motivatsiyaga ega emas deb hisoblaydilar. Aksincha, ular CLIL oliy ta’limda muvaffaqiyatli amalga oshirilishi mumkin deb o‘ylaydilar.
Yuqoridagi adabiyotlar tahlili natijasida, o‘tkazilgan tadqiqotlar CLIL ta’lim texnologiyasi qo‘llashning o‘ziga xos afzalliklari va kamchiliklari mavjud ekanligini ko‘rsatadi. Quyida yuqoridagi

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

tahlillar natijasida shakllantirilgan jadval bilan tanishishingiz mumkin:

4-rasm. CLIL ta'lim texnologiyasi afzalliklari va kamchiliklari.

O'rganilgan muammolardan kelib chiqib , CLIL ta'lim texnologiyasining ingliz tilini o'qitishagi samaradorligini oshiradigan va o'rganilgan muammolarga yechim bo'la oladigan bir qancha usullar va CLIL ta'lim texnologiyasi samaradorligini oshirishga to'siq bo'ladigan bir qancha muammolarni keltirib o'tishimiz mumkin.

1. *Talabalarning tilni o'rganish motivatsiyasidagi farqlar*

Ma'lumki, oliy ta'lim tizimida talabalar turli ixtisosliklarga ega bo'lgani uchun ularning ingliz tilini o'rganishga bo'lgan motivatsiya darajasi va til darajalari bir xil emas. Bir guruhning o'zida talabalarning til darajasi A1 darajadan B2 gacha farqlanishi mumkin. Ba'zilari tilni faqat mehnat bozorida kerak deb

biladi, bu esa CLIL metodikasini samarali amalga oshirishga to'sqinlik qiladi2. Oliy ta'lim uchun mos CLIL materiallarining yetishmasligi

Oliy ta'limda turli fanlarni ingliz tilida o'qitish uchun mos materiallar va resurslar yetarli darajada ishlab chiqilmagan. Bu esadars samaradorligiga o'z ta'sirini o'tkazmay qoymaydi.

2. *Oliy ta'lim o'qituvchilarining CLIL bo'yicha malakasining yetarli emasligi*

3. *Fan va tilni integratsiyalashdagi qiyinchiliklar*

Xulosa

Talabalarning ingliz tilidagi til darajalarining bir xil emasligi CLIL ta'lim texnologiyasini qo'llashda qiyinchilik keltirib chiqarishi mumkin. Ba'zi talabalar ilmiy tushunchalarni, fan mazmunini ingliz tilida tushunishda qiynalishlari mumkin. O'rganilgan ma'lumotlarga asoslanib CLIL ta'lim texnologiyasining samaradorligini oshirish uchun yuqoridagi muammolarga yechim bola oladigan bir qancha usullarni keltirib o'tishimiz mumkin.

1. *Talabalarning motivatsiyasini oshirish.* Maqsadga yo'naltirilgan darslar: Talabalar tilni

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

o‘rganishdan qanday foyda olishlarini tushunishlari uchun darslar maqsadga yo‘naltirilgan bo‘lishi lozim. Masalan, ularning kasbiy sohasiga oid mavzularni qamrab oluvchi materiallar bilan ishlash. Interaktiv va amaliy mashg‘ulotlar: O‘quv jarayonida talabalarni faol ishtirok etishga undaydigan interaktiv va amaliy mashg‘ulotlar qo‘llanilishi kerak. Bu o‘zlashtirish jarayonini qiziqarli va mazmunli qiladi.

2. *CLIL materiallarini rivojlantirish.* Maxsus ishlab chiqilgan resurslardan foydalanish — jumladan, oliy ta’lim tizimi uchun moslashtirilgan CLIL materiallarini tayyorlash, fan va til integratsiyasini ta’minlovchi darsliklar, uslubiy masalalardan biri hisoblanadi. O‘qituvchilar va talabalarning fikr-mulohazalarini inobatga olish: Yangi materiallarni ishlab chiqishda talabalar va o‘qituvchilarning ehtiyojlari va takliflarini hisobga olish.

3. *O‘qituvchilarning malakasini oshirish.* Malaka oshirish kurslari: O‘qituvchilar uchun maxsus CLIL bo‘yicha malaka oshirish kurslari tashkil qilish. Bu kurslarda dars berish texnikalari, fan va til integratsiyasi, hamda CLIL metodikasi asoslari o‘rgatilishi lozim. Mentorlik va tajriba almashish: Tajribali CLIL o‘qituvchilari tomonidan yangi boshlovchi o‘qituvchilarga mentorlik qilish va o‘zaro tajriba almashish imkoniyatlarini yaratish.

4. *Talabalarning til darajasiga moslashuv.* Differensial yondashuv: Talabalarning til darajalariga mos differensial yondashuvlarni qo‘llash, ya’ni darslarda murakkablik darajasiga qarab turli resurslar va usullarni tanlash.

5. *Texnologiyalardan foydalanish.* Multimedia vositalari: Darslarni boyitish uchun multimedia vositalaridan, jumladan, videolar, simulyatsiyalar, va interaktiv platformalardan foydalanish. O‘z-o‘zini o‘qitish resurslari: Talabalar mustaqil ravishda ishlashlari uchun onlayn resurslar va platformalarni taqdim etish.

Bu aytib o‘tilgan usullar CLIL ta’lim texnologiyasining samaradorligini oshirishga yordam beradi va talabalarning til o‘rganish jarayonini yengillashtib talabalarning darsga bo‘lgan qiziqishlarini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Bekniyozova, Z. R. (2024). *Impact of CLIL on an Uzbek BA program*. **International Scientific Journal Science and Innovation**, Series C, 3(9).

2. Kikidou, M., & Griva, E. (2023). Travelling to Greek neighborhoods with English: Design and implementation of a CLIL program at a primary school. *International Electronic Journal of Environmental Education*, 16(2), 159–168.

3. Lyu, P. (2022). How does content and language integrated learning (CLIL) influence university students’ English acquisition? A systematic literature review. *Research and Advances in Education*, 1(6), 28–37. https://doi.org/10.56397/RAE.2022.12.04

4. Riskhulova, D. A. (2021). Uzbek teachers’ attitude towards implementation of CLIL methodology in primary and secondary schools. *Academic Research in Educational Sciences*, 2(6).

5. Setyaningrum, R. W., & Khoiriyah, K. (2022). Core features of content and language integrated learning (CLIL): An exploratory study in Indonesian primary schools. *Malaysian Journal of Learning and Instruction*, 46(3–5). https://doi.org/10.61871/mj.v46n3-5

6. Yaguara, J. A., Salinas, N. P. V., & Caviche, J. C. O. (2021). Exploring the implementation of CLIL in an EFL virtual learning environment. *Latin American Journal of Content & Language Integrated Learning*, 14(2), 187–214. https://doi.org/10.5294/laclil.2021.14.2.1

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

VOLUME-6, ISSUE-4

7. Yufrizal, H. (2021). The impact of project-based CLIL on students' English proficiency. *Journal of Education and Learning*, 15(1), 11–18. https://doi.org/10.11591/edulearn.v15i1.15692

8. Murodullayeva S.Y.(2025) Nofilologik yo'nalish talabalariga ingliz tilini o'qitishda CLIL ta'lim texnologiyasidan foydalanish metodikasi. B-65-73.